

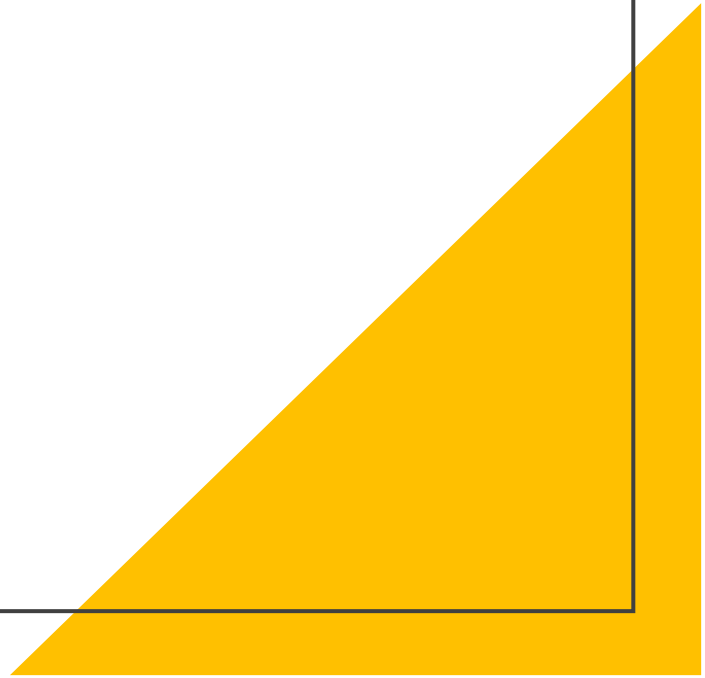
Dyslexie?

Niet diagnosticeren, wél signaleren;
niet behandelen, wél begeleiden

LOWAN conferentie

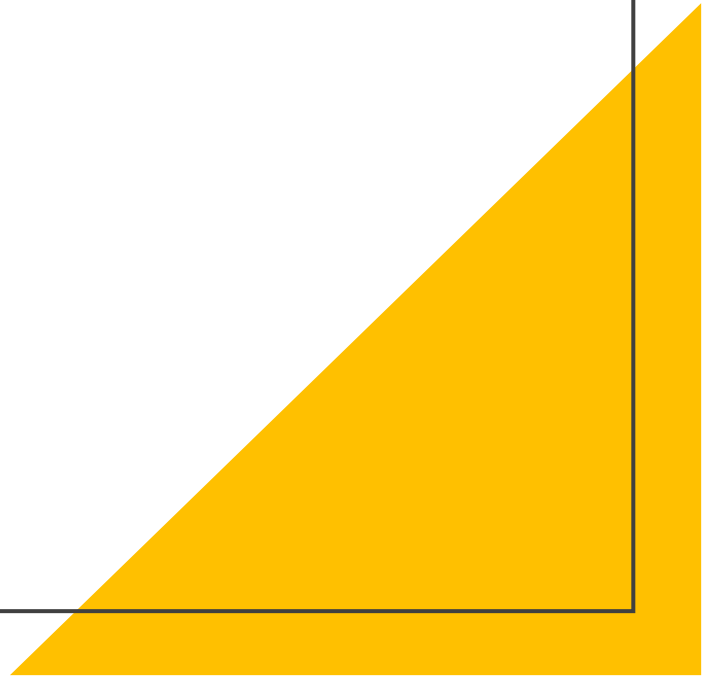
8 november 2021

Margreet Verboog

Programma

1. Vooruitkijken
2. Wat is dyslexie? Oorzaken en gevolgen.
3. Dyslexie bij NT2
4. Signaleringsinstrument
5. Vragenlijstje voor gesprek
6. Plan van aanpak
7. Terugkijken

Vooruitkijken

Bedenk bij welke leerling(en) je aan dyslexie dacht/denkt.

En waarom?

Denken: schrijf kort op wat je bedenkt.

Delen: vertel wat je bedacht hebt aan je buur.

Uitwisselen: een paar deelnemers vertellen wat ze hebben gehoord.

Wat is dyslexie? Oorzaken en gevolgen

*‘Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een **hardnekkig** probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.’ (Stichting Dyslexie Nederland, 2016).*

- Klank – teken koppeling is niet voldoende geautomatiseerd.
- Onthouden van woorden en hun spelling: fonologisch tekort.
- Nieuwe taal leren: klanken, woorden, grammatica.
- Organisatie van schriftelijk werk, tijdsplanning.

Dyslexie bij NT2

Slecht nieuws:

- geen NT2 signalenlijst
- Geen dyslexieverklaring
- Niet de eerste dag/week/maand van de leerling (of jezelf).

Goed nieuws:

Weten wat er aan de hand is is vaak een opluchting.

Veel van de aanbevelingen zijn goed voor alle NT2 leerders.

Signaleren mogelijke dyslexie

Denk aan:

Problemen met lezen vallen minder op dan spelfouten. Let op onverwachte spelfouten.

Leerling is zich misschien nergens van bewust, of problemen nu pas manifest.

Momentopname kan te positief zijn -> observatie is beter.

Checklist, observaties, gesprek, maar toch geen totaalbeeld.

Er kunnen meer belemmeringen zijn.

Vragenlijstje voor gesprek

Schoolhistorie

Leeshistorie

Lezen nu: Nederlands of eigen taal.

Spellen nu: Nederlands of eigen taal.

Woorden onthouden

Afspraken maken

Wat heb je nodig?

Hoe kunnen we je helpen?

Plan van aanpak

Specifiek belangrijk voor deze leerling

Materialen

Strategieën

Extra doen thuis/tijdens de les

Zelf oefenen

In een groepje werken

Zelfreflectie:

Individuele afspraken

Een taalmaatje inschakelen

Luisteren naar de spraakklanken

Klinkers: a, aa, e, ee, ie, o, oo, u, uu, oe, eu, ə.

Tweeklanken: ei/ij, ou/au, ui.

Spelling geeft problemen met uitspraak en vice versa:

- Klank geschreven door meer letters: AA, EU, UU, OE enz.
- Letter staat voor meer dan één klank: c**a**ke, c**e**ntrum, c**h**ef, c**h**risten.
- S**ch**aap / log**is**ch, m**a**nd / d**a**nk, h**e**b / p**e**n.

SpreekBeter.app

SchrijfBeter.app

Terugkijken

- Wat ga je gebruiken in je lessen?
Hoe?
- Wat heb je nog nodig?
- Wat heb je gemist?

Denken: schrijf kort op wat je bedenkt.

Delen: vertel wat je bedacht hebt aan je buur.

Uitwisselen: een paar deelnemers vertellen wat ze hebben gehoord.

Meer weten?

M.Verboog, *NT2 Cahier Dyslexie, Herkennen en begeleiden van dyslectische NT2 leerders*, Boom 2021.

Braams, T. *Handboek dyslexie: Theorie en praktijk*. Boom 2019.

<https://dyslexiecentraal.nl/doen/materialen/protocol-dyslexie-voortgezet-onderwijs>.

<https://www.futurelearn.com/courses/dyslexia>

www.margreetverboog-verstaanbaarspreken.nl

m.verboog@xs4all.nl